Skolinspektionen

Lunds kommun
lunds.kommun@lund.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av en tillgänglig lärmiljö för alla i ämnet idrott och hälsa i grundskolans årskurs 4-9 vid Lerbäckskolan i Lunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Lerbäckskolan avseende verksamhetens kvalitet inom en tillgänglig lärmiljö för alla i ämnet idrott och hälsa (se bilaga 1). Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska i vilken utsträckning undervisningen i ämnet idrott och hälsa, i grundskolans årskurs 4–9, är tillgänglig för alla elever.

Kvalitetsgranskningen utgår från två frågeställningar:

- I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
- I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 2). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 återfinns granskningens författningsstöd.

Beslut

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Skolinspektionen bedömer att Lerbäckskolan i Lunds kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas följande område:

- Stärk arbetet med tillitsfulla relationer för att ge goda förutsättningar för elevers delaktighet i ämnet idrott och hälsa.

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Skolinspektionen bedömer att Lerbäckskolan i Lunds kommun i hög utsträckning uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom frågeställningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 28 april 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (SI 2026:9260 i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Undervisningen i idrott och hälsa är utformad så att alla elever kan delta

Inom denna frågeställning granskas skolans arbete för att skapa en tillgänglig lärmiljö i idrott och hälsa, där undervisningen utformas så att alla elever ges möjlighet att delta. Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer
- Lärares arbete med lektionsupplägg
- Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen i idrott och hälsa är i flera delar utformad så att alla elever kan delta.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av undervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Lärares arbete för att stärka tillitsfulla relationer

Granskningen visar att det till viss del finns ett aktivt arbete i undervisningen för att stärka tillitsfulla relationer och att lärare är lyhörda för elevernas perspektiv.

Lärarna främjar en gemenskap elever emellan och delvis mellan elever och lärare. Det framgår av intervjuer med lärare, elever och Skolinspektionens lektionsobservationer att lärare arbetar främjande för ett gott socialt klimat. Exempelvis skapar lärarna samarbetsövningar där eleverna får träna på att hjälpas åt. Elever berättar att de leker olika lekar där de övar på samarbete och att lärare uppmanar dem att hjälpas åt och arbeta tillsammans. Under en av Skolinspektionens lektionsobservationer gick läraren igenom förhållningssätt inför att eleverna skulle genomföra en hinderbana. Läraren betonade att eleverna skulle uppmuntra alla elever i gruppen. Lärare berättar om en klass på mellanstadiet med dåligt språkbruk och där fokus på det negativa och hitta fel hos varandra är ett problem. Lärare uppger att de arbetar på olika sätt för att vända den negativa kulturen så att eleverna i stället ska uppmuntra andra elever. Lärare berättar vidare att de talar med varandra när de uppstår svårigheter

kring klasser eller elever så att de kan hjälpas åt. Samtidigt uppger lärare att de har stora elevgrupper och tätt mellan lektioner som gör att det är utmanande att se alla elever och hinna tala med dem. Det framkommer i elevintervjuer att elever upplever gemenskapen mellan lärare och elever olika och att vilken lärare man har påverkar hur elever bemöts. Vissa elever ger i intervjuer en bild av lärare som arbetar med uppmuntran och pepp medan andra elever inte känner igen det. Visserligen tar lärarna ansvar för att dela in eleverna i par och i grupper och ser till att ingen hamnar utanför eller drar sig undan. Men samtidigt framkommer av intervjuer med elever att de har olika upplevelser av hur och om lärare stämmer av med dem hur de mår och hur de har det i gruppen. Det finns exempel på att lärare kan visa på ointresse eller passivitet eller inte vill uppmuntra elever för mycket av oro för att det misstolkas i relation till betyget. Vidare framgår av intervju med lärare och elever att lärare stöttar i konflikter och underlättar interaktioner mellan elever genom att tydliggöra sociala spelregler och samtala med eleverna om hur de ska vara mot varandra. Elever berättar att lärarna uppmärksammar konflikter och hjälper eleverna att lösa dem. Elever ger exempel på att läraren för samtal med elever som är osams och föreslår lösningar och att läraren inte lämnar eleverna förrän det är löst.

Lärarna tar i viss mån hänsyn till elevernas synpunkter och intressen när de planerar undervisningen. De är också delvis lyhörda för vad eleverna vill arbeta med. Det framgår av lärar- och elevintervjuer att lärare ibland tar reda på hur eleverna uppfattar lektionerna genom att exempelvis fråga dem om det var roligt. Lärare inspireras också ibland av elevernas förslag och synpunkter vid planeringen av undervisningen. Någon gång per termin gör eleverna skriftliga utvärderingar av undervisningen i ämnet idrott och hälsa, det kan handla om att utvärdera ett särskilt tema. Eleverna kan också tillsammans med lärare vid lektionens slut sammanfatta och reflektera över vad de gjort. Vid ett par av Skolinspektionens lektionsobservationer talade elever och lärare efter lektionspasset exempelvis om vilka färdigheter de tränat på. Elever berättar att lärare vet vad som intresserar elever och att det händer att lärarna frågar elever om undervisningen, men att det finns lärare som glömmer bort att använda elevers förslag och synpunkter. Flera elever berättar att det är vissa elevgrupper som lärare lyssnar mer på, som de mest engagerade eleverna. Samtidigt uppger andra elever att lärare lyssnar på alla elever men att det inte alltid blir en ändring utan lärare följer sin egen planering ändå. Av intervjuer med elever på mellanstadiet framkommer att de tycker att lärare ska lyssna mer till eleverna och att lärarna skulle kunna anpassa undervisningen mer. Högstadieelever berättar i intervjuer att de önskar mer beröm och en större variation, kanske få välja mellan flera aktiviteter under en lektion.

Lärares arbete med lektionsupplägg

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad, förutsägbar och innehåller aktiviteter på olika nivå. Lärare ger elever stöd och erbjuder alternativ utifrån elevernas olika behov så att alla elever kan delta aktivt.

Lärare förmedlar information om lektionens mål, upplägg och innehåll på ett tydligt sätt och undervisningen är strukturerad. Av intervjuer med lärare och elever framgår att skolan har en gemensam struktur för hur lektioner inleds för att skapa tydlighet och ramar för eleverna. Lärarna berättar i början av lektionen vilka aktiviteter eleverna ska utföra, hur de ska utföras och hur samarbetet mellan eleverna ska gå till. Lärare beskriver att de har arbetat med tydliga rutiner för samlingar och lektionsstruktur och det framgår även av elevintervjuer och Skolinspektionens lektionsobservationer att eleverna är förtrogna med dessa rutiner. Elever uppger också att de oftast vet i förväg vad de ska göra på lektionen eftersom det finns en terminsplanering på skolans digitala plattform och att lärarna i slutet av lektionerna brukar berätta vad eleverna ska göra nästkommande lektion. Av intervjuer med både lärare och elever framkommer att det finns lärare som alltid ger eleverna fasta platser som de sitter på vid lektionens början och slut, medan andra lärare inte gör så. Av intervjuer med både lärare och elever framkommer att lärare har tydliga genomgångar där lärarna visar eleverna hur en övning ska genomföras och använder både muntliga och ibland skriftliga instruktioner för att tydliggöra lektionsinnehållet. Detta bekräftas av Skolinspektionens lektionsobservationer då elever efter genomgång vet vad och hur de ska genomföra aktiviteter och snabbt kommer i gång. Läraren kan ge elever ytterligare stöd genom enskild instruktion. Det framgår vidare av intervjuer med lärare och elever att övergångar mellan olika aktiviteter är lätta för elever att förstå. Om lektionen innehåller flera olika aktiviteter ger lärarna instruktioner i början av lektionen och kan sedan göra avbrott för att förtydliga instruktionerna. Lärare och elever uppger att lärare till exempel busvisslar, ropar eller stänger av musiken så att eleverna vet att de ska vara tysta och lyssna. Lärare berättar att de några gånger under lektionen kan avbryta aktiviteter för att förtydliga eller förklara någonting för eleverna. Det kan exempelvis vara för att öka svårighetsgraden i en aktivitet, eller för att anpassa en rörelse för att få ett bättre resultat.

Undervisningen innehåller aktiviteter med olika svårighetsnivåer så att alla elever får möjlighet att utmanas. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att lärarna undervisar många elever från årskurs 1 fram till och med årskurs 9 och har god kännedom om eleverna. Lärarna får dessutom information om elevernas förutsättningar både genom samarbete med mentorer, elevhälsan och eleverna själva. Lärare berättar att undervisningen innehåller aktiviteter på olika svårighetsnivåer och eleverna berättar att de uppmanas att utgå ifrån sin egen förmåga i ämnet.

Lärare berättar vidare att genom att erbjuda flera nivåer så kan undervisningen anpassas både till de som behöver extra hjälp och till de som behöver utmanas. Elever ger exempel på aktiviteter som kan göras med olika svårighetsnivå i redskapsgymnastik och styrketräning. Ett exempel som illustrerar detta är att vid en av Skolinspektionens lektionsobservationer genomfördes en hinderbana med två alternativ vid samtliga hinder som exempelvis att hoppa över en plint med eller utan språngbräda, häcklöpning med olika typer av häckar och hopp för att ta sig över. Samtidigt finns det elever som beskriver att de inte upplever att det är så olika nivåer eller sätt att genomföra aktiviteter på.

Lärares arbete med förhållningssätt och bemötande

Granskningen visar att lärarna i undervisningen skapar ett klimat där elever vågar utmana sig själva, kan känna tilltro till sin förmåga och får möjligheter att öva och utvecklas i sin egen takt, med fokus på lärandeprocessen snarare än enbart på resultat.

Lärare har planerat för att undervisningen ska ge eleverna möjligheter att uppleva rörelseglädje och utmaningar utifrån sina förutsättningar. Lärare uppger i intervju att de tillsammans gör en läsårsplanering med en röd tråd så att det som eleverna gör bygger på tidigare kunskaper. Utifrån läsårsplanering anpassar varje lärare aktiviteter med sin kunskap om vad elever behöver för att kunna delta och utveckla hela sin förmåga. Rektorn och lärarna berättar att lärarna har ett specifikt klassdokument att förhålla sig till som handlar om hur lärare ska arbeta med anpassningar för respektive klass, så som struktur och förutsägbarhet. Dokumentet gäller det för samtliga lärare när de gör sin planering och genomför sin undervisning. Vidare framgår av dokument som begärts in från huvudmannen att lärarna planerar undervisningen så att den består av en variation av rörelseaktiviteter, friluftsliv och utevistelse såsom dans, orientering, racketsport och olika lekar.

Lärare skapar en lärmiljö där det finns tid och är okej att prova och försöka igen. Av lärar- och elevintervjuer framgår att lärarna anpassar svårighetsnivån på aktiviteterna så att alla eleverna ska klara av uppgiften och uppmuntrar elever att öva för att bli skickligare. En lärare berättar om en situation där hen iakttog en elev som inte deltog i spelet. Läraren avvaktade och väntade in eleven. Efter några minuter började eleven röra sig mer och mer och deltog till slut fullt ut. Då gick läraren in och förstärkte elevens positiva beteende att pröva att delta. Det framkommer också i intervjuer med elever flera olika exempel som i basket där elever först övar på olika tekniker som att skjuta, därefter hade de minimatcher för att till sist spela en riktig match. En elev berättar att när de spelar badminton så börjar eleverna även där med att öva och pröva olika slag i par med en trygg klasskamrat. Lärare uppger att de ska fånga alla elever och inte

bedriva elitidrott utan skolidrott på en nivå så att alla elever kan delta och att de förmedlar att det är fokus på rörelseglädje. Trots det innehåller de flesta av Skolinspektionens lektionsobservationer tävlingsinslag. Elever beskriver att tävlingar ibland leder till att elever i samma lag inte kommer överens. Då väljer vissa elever att inte delta fullt ut och kan känna sig otrygga. Flera andra elever känner igen den situationen.

Undervisningen har fokus på aktiviteter som främjar ansträngning och progression. Av lärar- och elevintervjuer framgår att lärare uppmuntrar eleverna att ta nästa steg och förtydligar vikten av att anstränga sig för att bli bättre på någonting. Lärare uppger att det i årskurs 4–6 är mer samma typ av aktiviteter och fokus på rörelseglädje, medan det är mer tematiskt i årskurs 7–9 och också tydligare för eleverna med progressionen. Lärare berättar vidare att de exempelvis genomför en övning där eleverna ska springa upp för en lodrätt vägg men att det kan göras stegvis. Då instruerar läraren hur det ska gå till och att uppmuntra eleverna att våga komma vidare. Läraren uppger att i den övningen kan de tydligt se hur elever förflyttar gränser och vågar vara med allt mer. Lärare uppger att de anpassar regler för att hålla fokus på vad eleverna behöver träna på, till exempel uppmärksamhet och samarbete. Eleverna berättar om ett sätt är att hålla spelet i gång där de inte får göra två mål i rad, laget måste först göra minst fem lyckade passningar. Elever ger fler exempel på aktiviteter som kan göras på olika sätt såsom kullerbyttor, armhävningar, använda olika vikter eller olika höjder och hopp med eller utan språngbräda. Eleverna beskriver att målet med lektionerna är att de ska samarbeta och anstränga sig utifrån sina egna förutsättningar och är samtidigt medvetna om de kunskapskrav som finns att förhålla sig till.

Lärare ger eleverna möjlighet att löpande reflektera över vad de kan, hur de lärt sig och vad de behöver utveckla och ger eleverna individuell återkoppling. Av intervjuer med lärare och under Skolinspektionens observationer framgår att eleverna ges möjligheter att göra korta reflektioner i samband med lektionsavslutningar. Både elever och lärare uppger att eleverna också kan få reflektera och utvärdera i samband med att ett arbetsområde avslutas, som i gymnastik där elever filmar sig själva eller kondition där elever reflekterar skriftligt och lämnar in till lärare. Då finns det fasta frågor för att eleverna ska kunna sätta ord på vad och hur de lärt sig. Av intervju med högstadieelever framkommer att när de har fysiologi får eleverna styra vad de vill arbeta med och skriva en personlig reflektion i samband med varje lektionstillfälle. Det framgår av lärarintervjun att lärarna ger eleverna individuell framåtsyftande återkoppling i samband med lektionerna. Dock menar elever att individuell återkoppling inte ges så ofta och att det kan skilja sig åt mellan lärarna. Samtidigt berättar elever att gruppen får återkoppling som bra jobbat idag och alltid om uppgiften varit utmanande.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Stärk arbetet med tillitsfulla relationer för att ge goda förutsättningar för elevers delaktighet i ämnet idrott och hälsa.

Av skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.[1] Vidare framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.[2] Läroplanen anger att skolan ska främja förståelse, inlevelse, öppenhet och respekt för olikheter. Ingen får utsättas för diskriminering eller kränkande behandling, och sådana tendenser ska aktivt motverkas.[3] Det framgår också av läroplanen att eleven ska mötas med respekt och skolan ska vara en social gemenskap som skapar trygghet, lust att lära och omsorg om elevens hälsa och utveckling. Varje elev har rätt att utvecklas och uppleva glädje i sina framsteg.[4] Vidare framgår av läroplanen att alla som arbetar i skolan ska bidra till jämställdhet, solidaritet och ett demokratiskt, normmedvetet förhållningssätt. Läraren ska förebygga diskriminering, utveckla regler tillsammans med eleverna och skapa goda förutsättningar för samspel och tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.[5] Skolans mål är att varje elev tar ansvar för sitt lärande och arbetsmiljön. Läraren ska ge eleverna reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, låta dem pröva olika arbetssätt samt planera och utvärdera undervisningen tillsammans med dem.[6]

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det främjande arbetet för att skapa trygga och tillitsfulla relationer i undervisningen inte gett effekt för alla elever. Lärare är också i begränsad utsträckning lyhörda för elevernas synpunkter och intressen. Även om ett arbete med att stärka positiva relationer pågår så upplever elever gemenskapen med lärare olika. Genom

---

[1] 4 Kap. 9 § första stycket skollagen.
[2] 5 kap. 3 § första stycket skollagen.
[3] Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet.
[4] Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande.
[5] Lgr 22 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.
[6] Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

att skapa trygghet, gemenskap och motivation får eleverna bättre förutsättningar att delta, utvecklas och lära.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna förutsättningar att stärka arbetet med tillitsfulla relationer för att främja elevers delaktighet i ämnet idrott och hälsa. Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten har material som kan användas för att utveckla arbetet.[7]

Rektorn skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever

Inom denna frågeställning granskas rektorns arbete med att skapa förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

Kvalitetskriterierna är fokuserade på:

- Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete
- Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn bedriver i hög utsträckning ett arbete som skapar förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn och lärare.

Rektorns arbete med arbetsprocesser och samarbete

Granskningen visar att rektorn främjar en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa genom att leda ett systematiskt arbete, se till att adekvata åtgärder vidtas och skapar förutsättningar för samarbete mellan lärare och övrig personal.

[7] Så skapar du goda relationer till eleverna - Skolverket (Hämtad 2026-11-06) Relationellt klassrumsledarskap - Skolverket (Hämtad 2026-11-06) NPF och tillgänglig utbildning | Lärportalen | Skolverket (Hämtad 2026-11-06) Stödmaterial för tillgänglig utbildning – Specialpedagogiska skolmyndigheten Område 2 – Social lärmiljö (Hämtad 2026-11-06)

Rektorn följer upp undervisningens tillgänglighet, identifierar hinder, genomför åtgärder och följer upp resultatet av insatserna. Det framgår av intervjuer med både rektorn och lärare att rektorn följer upp hur tillgänglig undervisningen är. Det gör rektorn exempelvis genom lektionsobservationer, medarbetarsamtal, elevenkäter, uppföljningar av resultat och frånvaro. Rektorn uppger att observationer är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och att en aspekt som rektorn och elevhälsan tittar på är lärares arbete med tillgänglighet. Lärarna gör årligen en utvärdering av sin egen undervisning, något som rektorn följer upp under medarbetarsamtal. Rektorn tar också del av elevers enkätsvar till exempel kring trygghet och träffar elevskyddsombuden och det är alltid en skolledare med på elevrådets möten. Rektorn uppger att hen ibland även deltar på mentorstider. Vidare framgår att skolledningen, elevhälsan och lärarna systematiskt går igenom elevernas kunskapsresultat och närvaro. I samband med uppföljning och analys diskuterar de olika professionerna tillsammans hinder för en tillgänglig miljö och hur skolan kan göra förbättringar i undervisningen och hitta lösningar för elever.

Utifrån uppföljning och analys har rektorn satt in åtgärder för att förbättra tillgängligheten. Exempelvis har den samlade analysen visat att undervisningen i vissa delar inte har varit tillräckligt tillgänglig för en grupp elever som utmanas av en miljö med för mycket ljud, intryck och social interaktion. Vissa elever har haft svårt att delta och att få rätt förutsättningar i befintlig miljö. Utifrån det har rektorn beslutat att ge elever möjlighet att ha idrott och hälsa i en liten undervisningsgrupp. Rektorn har också påbörjat ett arbete med ljudutjämningssystem i idrottshallarna, bland annat för att anpassa den fysiska miljön för elever med hörselnedsättning och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Vid flera intervjuer framkommer att omklädningsrummen är alltför trånga och en källa till otrygghet. Rektorn uppger att eleverna i princip inte deltar utan att vara ombytta men att det kan se olika ut och vara flexibelt beroende på både situation och elev. En åtgärd som vidtagits är att elever har möjlighet att byta om enskilt. Rektorn uppger att i ämnet idrott och hälsa är det främst simning och enskilda elevers frånvaro som påverkar resultaten. Skolan har en tydlig rutin för elever med en problematisk skolfrånvaro där lärare, skolledning och elevhälsan arbetar tillsammans. De flesta elever deltar i idrott och hälsa, men det finns elever som ibland sitter vid sidan av. Rektorn och lärare uppger att de arbetar på olika sätt för att få eleverna att delta, till exempel samtalar med vårdnadshavare, gör om vissa aktiviteter eller vara fler vuxna på idrottslektionerna. Rektorn följer upp resultatet av de olika åtgärderna genom bland annat uppföljning av resultat, närvaro och genom samtal med elevhälsan och lärarna. I sin uppföljning av åtgärderna har rektorn till exempel sett att eleverna i den lilla undervisningsgruppen nu har en högre närvaro och deltar i större utsträckning i ämnet idrott och hälsa än tidigare.

Rektorn har skapat en organisation där lärare kan få stöd och samarbetar för att undanröja hinder i lärmiljön. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att lärarna har goda möjligheter att samarbeta med andra lärare och elevhälsan för att skapa en tillgänglig lärmiljö. Lärarna har avsatt tid för såväl regelbundna ämneskonferenser som arbetslagsmöten. Enligt lärare så samverkar de mycket med varandra, exempelvis diskuterar de den kompetensutveckling som de haft på skolan kring differentierad undervisning och gemensamma förhållningssätt. De talar om tillgänglighet i undervisningen, så som hur alla elever ska kunna vara med på orientering eller simning oavsett behov. Det framgår också av rektorsintervjun att lärare, elevhälsans professioner och skolledningen vid vissa tillfällen samtalar kring tillgänglighet och hur de kan hitta lösningar för elever. Det finns en tydlig rutin för hur lärare ska gå till väga om de behöver stöd. Lärare uppger i intervju att de känner till rutinen och att de kan få stöd av elevhälsan att anpassa undervisningen för att möta elevers olika förutsättningar.

Rektorns arbete med grundläggande principer för tillgänglighet

Granskningen visar att rektorn tydliggör en värdegrund som betonar alla elevers lika värde och ser olikheter som en resurs där målsättningen om full tillgänglighet hålls levande och fungerar som vägledning i det dagliga arbetet med idrott och hälsa.

Rektorn förmedlar en värdegrund som tydliggör att undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska vara tillgänglig för alla elever. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn går igenom skolans övergripande mål och förväntningar, där värdegrunden om alla elevers lika värde är central. Rektorn har tydligt uttalat att lärarna ska sträva efter att undervisningen ska vara tillgänglig så att alla elever ska kunna delta. Lärare uppger att rektorn är tydlig med och förväntar sig att undervisningen ska vara tillgänglig och att lärare ska arbeta aktivt utifrån utgångspunkten att olikheter ska ses som en tillgång och resurs. Exempelvis finns ett specifikt klassdokumentet för lärare att förhålla sig till som en del i tillgänglighetsarbetet för varje klass. I dokumentet finns generell information om klassen, rutiner och anpassningar. Rektorn har sedan en tid tillbaka initierat ett utvecklingsarbete för hela skolan kring differentierat lärande. Enligt lärare innehåller det exempelvis delar kring tydlig struktur och rutiner kring lektioner liksom språkutvecklande arbetssätt. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår också att lärare får fortbildning vid behov kring frågor om tillgänglighet, exempelvis kring anorexia och hörsel- eller synnedsättning. Skolan har en rutin som beskriver hur lärare ska göra när de behöver stöd för att utveckla sin undervisning, bland annat kan lärare få handledning av skolans elevhälsa**.** En lärare berättar om en elev som inte kunnat vara med på arbetet kring fysiologi. Lärare och elev

gjorde en planering där eleven arbetar i kapp i en takt som fungerar för eleven. Ibland kan ett annat upplägg än det som var tänkt fungera bättre för eleven, beskriver läraren.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Hennius

Föredragande
Signerat av: Malin Hennius

X Ewa Mölleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Ewa Mölleryd

I handläggningen av ärendet har även Åsa Pleiner deltagit.

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Lerbäckskolan den 13 och 14 oktober 2026
Besöket genomfördes av utredarna Malin Hennius och Åsa Pleiner.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Fyra lektionsobservationer
- Fyra gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och två biträdande rektorer
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Under 2027 planerar Skolinspektionen att publicera en övergripande rapport. I rapporten redovisas de samlade iakttagelserna från den tematiska kvalitetsgranskningen.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska om undervisningen i idrott och hälsa, i grundskolans årkurs 4–9, är tillgänglig för alla elever, utifrån Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier.

Frågeställningar

1. I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?
2. I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterier

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Varje frågeställning bedöms i tre nivåer: i hög utsträckning, i flera delar och i låg utsträckning.

Frågeställning 1

I vilken utsträckning är undervisningen i idrott och hälsa utformad så att alla elever kan delta?

Kvalitetskriterium 1a Relationer

Det finns ett proaktivt arbete i undervisningen för att stärka tillitsfulla relationer både elever emellan och mellan elever och lärare, där respektfullhet och gemenskap är framträdande. Det innebär bland annat att läraren är lyhörd för elevernas perspektiv, bekräftar eleverna och exempelvis underlättar interaktioner mellan elever.

Kvalitetskriterium 1b Lektionsupplägg

Undervisningen är strukturerad och förutsägbar. Det innebär bland annat att läraren förmedlar information om lektionens upplägg och innehåll. Undervisningen innehåller olika aktiviteter, uppgifter på olika nivå och läraren ger stöd och erbjuder alternativ utifrån elevernas olika behov så att eleverna kan delta aktivt.

Kvalitetskriterium 1c Förhållningssätt och bemötande

Undervisningen präglas av ett utvecklande klimat så att elever vågar utmana sig själva och kan känna tilltro till sin förmåga. Undervisningen ger eleverna rika möjligheter att öva, pröva och utvecklas i sin egen takt. Undervisningen betonar lärandeprocessen och värderar utveckling högre än enbart resultat.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning skapar rektorn förutsättningar så att undervisningen i ämnet idrott och hälsa blir tillgänglig för alla elever?

Kvalitetskriterium 2a Arbetsprocess

Rektorn leder ett medvetet och systematiskt arbete för att främja en tillgänglig lärmiljö i ämnet idrott och hälsa. Rektorn ser till att adekvata åtgärder vidtas för att undanröja identifierade hinder för en tillgänglig lärmiljö. Rektorn skapar förutsättningar för att samarbete mellan lärare och övrig personal sker kontinuerligt i syfte att tillgängliggöra undervisningen i idrott och hälsa.

Kvalitetskriterium 2b Grundläggande principer

Rektorn förmedlar en grundläggande princip som bygger på alla elevers lika värde där olikheter ses som en tillgång och resurs i ämnet idrott och hälsa. Målsättningen om full tillgänglighet är en levande fråga i skolan och fungerar som vägledning för ämnet idrott och hälsa i det dagliga arbetet.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.[8]

Enligt 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) syftar utbildningen inom skolväsendet till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.[9] I förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat följande. Sverige har internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna som bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. I första hand ligger ansvaret för att de mänskliga rättigheterna respekteras och tillgodoses på varje stats regering men även de statliga och kommunala förvaltningarna har ett ansvar. Detta innebär att den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Tillägget om de mänskliga rättigheterna som nämns i bestämmelsen betonar detta.[10]

Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.[11]

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.[12]

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller

---

[8] 26 kap. 20 § skollagen.
[9] 1 kap. 4 § skollagen.
[10] Prop. 2009/10:165 s 221.
[11] 2 kap. 9 § första stycket skollagen.
[12] 2 kap. 10 § första stycket skollagen.

kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.[13]

Rektorn ansvarar också för att på skolenhetsnivå kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av personal och elever.[14]

Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.[15]

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.[16]

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.[17]

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.[18]

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön,

---

[13] 3 kap. 2 § första och andra stycket skollagen.
[14] 4 kap. 4 § skollagen.
[15] 4 kap. 9 § första stycket skollagen.
[16] 5 kap. 3 § första stycket skollagen.
[17] 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).
[18] Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden.

etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.[19]

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.[20]

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.[21]

Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor, i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling, tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.[22]

Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för

[19] Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Förståelse och medmänsklighet.
[20] Lgr22 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande.
[21] Lgr22, 1 En likvärdig utbildning.
[22] Lgr 22 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

utveckling och lärande. Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter. Läraren ska vidare organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.[23]

Skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö. Läraren ska vidare svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.[24]

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn bland annat det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och inom givna ramar ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning. Att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen. Att skolpersonalen får kännedom om de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig att beakta i utbildningen.[25]

Undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska syfta till att eleverna utvecklar allsidiga rörelseförmågor och intresse för att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen. Eleverna ska genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla goda levnadsvanor i syfte att kunna påverka sin hälsa genom livet. Undervisningen ska vara utformad så att alla elever kontinuerligt kan delta i undervisningens aktiviteter och ge eleverna förutsättningar att kunna

[23] Lgr 22, 2.2 Kunskaper.
[24] Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.
[25] Lgr22, 2.8 Rektors ansvar.

delta i andra rörelseaktiviteter i skolan. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga. I undervisningen ska eleverna få möta olika slags aktiviteter i varierande miljöer och sammanhang samt få möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra.[26]

Sveriges internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna bör vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet. Den svenska skollagstiftningen och verksamheten inom skolväsendet ska överensstämma med Sveriges förpliktelser enligt dessa överenskommelser. Detta betonas i 1 kap. 4 § skollagen.[27] Sådana förpliktelser finns bland annat i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som gjorts till svensk lag genom lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till utbildning (artikel 28). Rättigheterna enligt barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn, utan åtskillnad av något slag och oavsett exempelvis barnets kön eller funktionsnedsättning (artikel 2).

Sverige har ratificerat Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.[28] Enligt artikel 24 måste konventionsstaterna säkerställa att de förverkligar rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning i ett inkluderande utbildningssystem. I den allmänna kommentaren till artikel 24 anges bl. a. att inkluderande utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla elever. Vidare framgår att inkluderande utbildning är resultatet av en pågående process där aktörerna åtagit sig att arbeta proaktivt med att undanröja hinder som motverkar rätten till utbildning. Inkluderande utbildning förutsätter vidare förändringar i kultur, politik och praktik som tillgodoser möjligheten för ordinarie skolor att på ett effektivt sätt inkludera alla studerande.[29]

---

[26] Lgr22, 5. Kursplaner, 5.4 Idrott och hälsa. Syfte.
[27] Prop. 2009/10:165 s 221.
[28] Sveriges internationella överenskommelser, SÖ 2008:26.
[29] Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning, punkt 10. Myndigheten för delaktighet, 2017.